

ความก้าวหน้าการดำเนินโครงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาคลองแม่ข้า เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

จังหวัดเชียงใหม่กำหนดให้การพัฒนาและแก้ไขปัญหาคลองแม่ข้า ระยะทาง ๓๐.๕ กิโลเมตร เป็นวาระสำคัญของจังหวัด โดยแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานโครงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาคลองแม่ข้าซึ่งประกอบด้วย คณะทำงาน ๑๐ คณะ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนภายใต้แผนแม่บทคลองแม่ข้า (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ภายใต้วิสัยทัศน์ “คลองสวย น้ำใส ไหลดี ชุมชนมีสุข” ซึ่งนายรัฐพล นราดิศร ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธานการประชุมติดตามความก้าวหน้าโครงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาคลองแม่ข้า เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

การบริหารจัดการน้ำ

- **มหาวิทยาลัยเชียงใหม่** ได้นำเสนอยุทธศาสตร์และโครงสร้างพื้นฐานการบำบัดน้ำเสียของมหาวิทยาลัยฯ เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาและบูรณาการในอนาคต
 - มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กำหนดเป้าหมายให้คุณภาพน้ำเสียที่บำบัดแล้วก่อนปล่อยออกภายนอกต้องดีกว่าที่กฎหมายกำหนด ปัจจุบันมีโรงกำจัดน้ำเสียหลัก ๓ แห่ง ได้แก่ สวนดอก (๑๐,๐๐๐ ลบ.ม./วัน), เชิงดอย (๑๐,๐๐๐ ลบ.ม./วัน) และแม่เหียะ (๑,๗๕๐ ลบ.ม./วัน)
 - ระบบบำบัดน้ำเสียที่ ๑ (สวนดอก) ซึ่งเชื่อมโยงกับคลองแม่ข้าด้วยการระบายน้ำไปยังลำคูไหล ใช้ระบบ Activated Sludge (AS) อาศัยจุลินทรีย์ใช้อากาศในการย่อยสลายสารอินทรีย์ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เปิดบริการตลอด ๒๔ ชั่วโมง รองรับน้ำเสียจากชุมชนและสถานพยาบาลโดยรอบ เช่น โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ คณะเภสัชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ และหอพักสวนดอก โดยน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดจะระบายสู่คูน้ำข้างถนนบุญเรืองฤทธิ์ ไหลต่อไปยังลำคูไหล คลองแม่ข้า และแม่น้ำปิงตามลำดับ
 - สรุปผลการดำเนินงานและการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งประจำปี ๒๕๖๘ ปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบเฉลี่ยอยู่ที่ ๔,๐๒๔ หรือ ๔,๐๒๗.๑๔ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ซึ่งยังต่ำกว่าขีดความสามารถสูงสุดที่รองรับได้ ๑๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง (มกราคม - ธันวาคม) ผ่านเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ ๑๐๐ อ้างอิงตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งอาคารประเภท ก. พ.ศ. ๒๕๖๗
- **โครงการชลประทานเชียงใหม่** รายงานสถานการณ์และการบริหารจัดการน้ำช่วงฤดูแล้ง โดยรายงานสถานการณ์น้ำทำรายวันของเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ และรายงานความจุและปริมาณน้ำเก็บกักในแก้มลิง ๗ แห่ง (ของกรมชลประทาน) ซึ่งมีการสนับสนุนน้ำต้นทุนให้คลองแม่ข้าสะสม ตั้งแต่ ธ.ค. - ๑๔ ก.พ. ๒๕๖๙ รวม ๑๒,๙๔๕,๓๓๓ ลบ.ม.

- **โครงการชลประทานเชียงใหม่** ได้ปรับปรุงอาคารป้องกันตลิ่งคลองแม่ข่าน้อย ระยะที่ ๔ ปัจจุบันได้ก่อสร้างตลิ่ง ๒ ฝั่ง ยาวรวม ๑,๑๕๐ เมตร ที่ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง วงเงิน ๒๕ ล้านบาท เพื่อบรรเทาอุทกภัยจากน้ำแม่น้ำปิงไหลย้อนเข้าท่วมพื้นที่การเกษตร และชุมชน โดยผลงาน ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ คืบหน้าร้อยละ ๓.๐๐
- **โครงการชลประทานเชียงใหม่** ได้ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสระเก็บน้ำหนองเขียว (แผนงานเพิ่มเติม) โดยก่อสร้างรางรับส่งน้ำ คสล. ยาว ๒๐๐ เมตร ที่ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ วงเงิน ๓,๖๖๑,๔๐๐ บาท เพื่อบรรเทาน้ำท่วมเมืองและเติมน้ำต้นทุนให้คลองแม่ข่าช่วงกลางน้ำ ซึ่งโครงการชลประทานเชียงใหม่ได้ดำเนินการก่อสร้างเอง ระหว่าง ๔ กันยายน ๒๕๖๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙ โดยผลงาน ณ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ คืบหน้าร้อยละ ๗๐.๐๐
- **กรมโยธาธิการและผังเมือง** ได้ดำเนินโครงการก่อสร้างระบบระบายน้ำหลักเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ชุมชนเมืองเชียงใหม่ ระยะที่ ๒ มีผลความก้าวหน้าโครงการโดยมีแผนงานและขั้นตอนการทำงาน (ระยะเวลา ๕ เดือน) ดังนี้
 - ครอบคลุมตั้งแต่งานจัดเตรียมพื้นที่ ได้แก่ งานกัน Barrier งานสกัดผิวจราจรขอบเลน และงานติดตั้งระบบป้องกันดินพัง
 - ขั้นตอนการขุดเจาะและเชื่อมต่อ ประกอบด้วยงานปรับปรุงคุณภาพดินชั้นล่าง การขุดดิน วางท่อเหล็ก เจาะเชื่อมต่ออุโมงค์เดิม และสูบน้ำออกจากอุโมงค์
 - ขั้นตอนสุดท้ายคือการดำเนินงานถมกลับด้วยวัสดุ Flowable Material รื้อถอนระบบป้องกันดินพัง และก่อสร้างคืนผิวจราจร ค.ส.ล. ตามมาตรฐานกรมทางหลวง

การปรับปรุงภูมิทัศน์

ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีความก้าวหน้าโครงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาคองแม่ข่าด้านปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม ดังนี้:

- **ภาพรวมโครงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาคองแม่ข่า:** โครงการมีระยะทางรวมทั้งสิ้น ๔,๕๔๗ เมตร โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ มีระยะทาง ๗๕๐ เมตร ส่วนระยะที่ ๒ แบ่งเป็น ๒ ช่วง (๑๙๐ เมตร และ ๒๖๗ เมตร) และระยะที่ ๓ แบ่งเป็น ๒ ช่วง (๒,๗๐๐ เมตร และ ๖๔๐ เมตร) โดยรายละเอียดและความคืบหน้าของแต่ละระยะ:
 - **ระยะที่ ๑:** เป็นโครงการก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียสองฝั่งคลองพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้วยงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ระยะทาง ๗๕๐ เมตร ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๖
 - **ระยะที่ ๒:** งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ระยะทาง ๔๕๗ เมตร อยู่ระหว่างดำเนินการ มีผลงานประมาณร้อยละ ๗๕ และคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนมีนาคม ๒๕๖๙
 - **ระยะที่ ๓:** งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ระยะทาง ๓,๓๔๐ เมตร ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จ เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๘

- การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการส่งเสริมการท่องเที่ยว:

- มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมริมคลองแม่ข่าให้เป็นแหล่งเศรษฐกิจจนได้รับฉายาว่า “โอตารุเชียงใหม่” รวมถึงเป็นสถานที่จัดเทศกาลท่องเที่ยวและสวนสุขภาพ
- มีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดกิจกรรม เช่น สะพานไม้เลียบคลอง และ กิจกรรมปั่นจักรยาน “ปั่นด้วยใจ ผ่อนน้ำใสคลองแม่ข่า”

การจัดการที่อยู่อาศัย

ตามที่จังหวัดเชียงใหม่ได้ประกาศใช้แผนและผังแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยริมคลองแม่ข่าและลำน้ำสาขา ปัจจุบันมีความก้าวหน้าในการดำเนินการ ดังนี้

- การดำเนินงานที่ผ่านมาในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙

- มีการดำเนินงานจัดทำสัญญาเช่าที่ดินตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ ถึงสิงหาคม ๒๕๖๘ และผู้บริหารร่วมกับนิติกร พอช. ได้หารือเรื่องสัญญาเช่ากับเทศบาลนครเชียงใหม่ในเดือนกันยายน ๒๕๖๘
- มีมติเห็นชอบโครงการพร้อมอนุมัติงบประมาณจำนวน ๔,๑๑๒,๘๕๐ บาท เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๘
- จัดพิธีลงนามในสัญญาเช่าที่ดินและบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๙

- แผนการดำเนินงานต่อไปในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

- ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ จะดำเนินการจดทะเบียนเช่าที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินเชียงใหม่ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในระหว่างการมอบอำนาจ
- ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๙ มีแผนจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์และยื่นเสนอโครงการเพื่อขอสินเชื่อ กับ พอช.
- ช่วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม ๒๕๖๙ จะสร้างบ้านพักชั่วคราว ณ สุสานช้างคลานปรับปรุงพื้นที่ และประสานงานระบบไฟฟ้ากับประปา

- แผนการดำเนินงานระยะยาวจนสิ้นสุดโครงการ

- มีกำหนดระยะเวลาดำเนินการต่อเนื่องไปจนถึง พ.ศ. ๒๕๗๐
- จะดำเนินการก่อสร้างที่อยู่อาศัยและระบบสาธารณูปโภค ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๙ ถึง มิถุนายน ๒๕๗๐

สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙